

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
N.-Kikindán.

Egyesült „Kikindai Közlöny” és „Felső Torontái”
POLITIKAI LAP.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési díj:
Póstán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor.
Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.
Egy szám 20 fillér.

Nemzeti nevelés.

Az alkotások sorozatában nem mindég az a legnagyobb, a mely dicséret után kiált, a mi önkénytelen hívja ki a dicséretet, elismerést és lelkesedést. A díszes épületek ormán az ornamentika az, a mi megkap, a képzőművészet mesterkedése, a mi lebilincsel, de valójában a dicséret mégis azokat az apró becsületes semmitmondó téglácskákat illeti, amelyekre ránehezedik minden, még a vakolat is, a mi elrejtí a szem elől.

A magyar nemzeti állam kialakulásában is lesznek biztosan hatás után kiállító megkapó dolgok valamikor. De ott még ma nem tartunk. Csak a becsületes téglákat látjuk, a miket most rakosgat egymás fölé a kultusz miniszter, a ki bizonyosan nem fog el feledkezni majd, ha rákerül a sor a külső ornamentikáról. Nemzeti nevelésünk, a mely kell hogy alapja legyen egész nemzeti politikánknak, most van kialakulóban. Századok sulyos mulasztásai, tévelygései törnek itt meg s rakodik le helyettük egy egészen más világ. Sokat haladtunk rövid idő alatt, de mégis, mintha igazán csak most kezdenénk a munkához. Mint ha csak most vennénk észre, hogy

TÁRCA.

A kormányzó levele.

1849 február 18-án a kormányzó maga elé ezíttaltatta Szikár Frigyes honvédszázadosát. A kormányzó rossz kedvében volt, mikor a százados belépett puritán egyszerűséggel butorozott szobájába. Kosuth gondolatokba mélyedve ült dolgozó asztalánál. Előtte egy levél feküdt, melyet az imént fejezett be. A kormányzó annyira elmélyedt gondolataiban hogy észre sem vette a százados jövetelét s ki tudja, meddig ült volna ott szótlánul, elmélyedve ha a százados nem jelentkezik:

— Kormányzó ur hívatott; eljöttem.

Kossuth felnézett. Kifejező, meleg szemével tetőtől talpig végigmérte a századosot, aki egyenesen, mozdulatlanul állt előtte, mint a czővek.

— Százados ur, önt nagyon feldicsérték elöttem.

A százados meghajolt.

— Azt mondták, olyan ember akinek bátorságában és hazafiaságában föltétlenül megbízhatok. Nos, olyan megbízást adok önnek, amely mind a két erényét alaposan próbára fogja tenni.

ahhoz, hogy magyarok legyünk, először magyarokká kell lennünk. Mert eddig nem voltunk azok s legalább nem az állam jóvoltából. Valami zürzavar szerű kaosz volt az, a mivel útnak eresztettek bennünket az iskolából, abba a másik iskolába, a minek élet a neve. Megtömték, kicsiszoltak bennünket a tudományokra, de soha nem az életre s meg inkább nem a magyar életre. Ez csak most kezdődik. A nemzeti nevelés utat tört magának a sok mindenféle-ségen s most már hivatalosan is befordult nevelésügyünk nemzeti jellegébe.

Igazán nemzeti vé azonban csak akkor lesz nevelésügyünk, ha leszürődik az első generációra ragadt hatás, ha ez életben is realizálódnak az iskolákban nyert impressióink és gyökeret ver az iskolán kívül is az ott elvetett csíra. Mondják: az élet sok mindent letöröl rólunk s még többet ad helyette a magából. A mi mindennapi életünk bizony éppen nem jellegzetes s még inkább nem nemzeti. Az következnek tehát ebből, hogy az iskola hatását elnyomja majd a mindennapi élet, kiöli a csírat, amit annan magukkal hozunk. Csak hogy ezt az igazságot meg is fordíthatjuk. A társad-

alom képe olyan, mint a minővé a nevelés teszi. A kultura vetkőztette ki az emberiségeket eredeti voltukból átugorta, átidomította a maga képére. A gyermekkor benyomásait, érzelmeit nem is nyomja el soha az élet, legfeljebb elcsitítja, elaltatja. A társadalom képe olyan, mint a minővé tagjait neveljük. Ha nemzeti lesz a nevelés, nemzeti lesz a társadalom képe, a mely lassan bár, de mindég odaalakul, a hová a nevelés irányítja. A lateiner világnak a latin nevelés adta meg a sajátját, a mai kozmopolitáskodó világunk is csak az iskolákra vezethető vissza.

Mennyivel másforma volna mai társadalmunk képe, ha ott kezdtük volna, a hol ma folytatni akarjuk. Valamikor azonban nagy dolognak tetszett magyar társadalmat teremteni s mindenki azt hitte, hogy a mi magyar nem lehet más, csak nemzeti. Pedig a sok idegen hatás nem csak a külső képből, de még nyelvünkben is ott hagyta bélyegét, a minek a kigyomlálása ma is elég munkába és időbe fog kerülni.

Egy nemzet öntudatos fejlődése csak akkor figyelemre méltó, ha önmagából, nemzeti jellegéből tud meríteni vagy olyan nemzeti

A százados átvette a levelet, mélyen meghajolt és kifelé indult. Az ajtónál visszahívta őt a kormányzó.

— Van Önnek családja százados ur?

— Igen. Feleséggem.

— Hogyan? Hiszen nekem azt mondták, hogy ön legény ember?

Egy hét előtt nősültem, kormányzó ur?

— Nos, akkor adja vissza a levelet, szólt gyors elhatározással Kosuth.

— Mért? Nem bizik bennem kormányzó ur? Kérdé megdöbbenve a százados.

— Ó igen, de azt hiszem, az egyhetes házas nehézsívvvel indult az olyan utarra, amelyen száz halál fenyegeti.

— Kormányzó ur, én a szabadságharcz katonája vagyok. Nem hívtok senki, nem kényszerített senki, midőn beálltam a hadsorbba — kötelességérzetem hozott ide. S ez a kötelesség elől jár most minden más kötelesség felett. Első sorban vagyok katona s csak azután férj. Parancsot kaptam feljebbvalómtól s ezt teljesítenem kell minden poklokon keresztül. Kormányzó ur már átadta nekem ezt a levelet s aki tölem azt elveszi, az csak Bem tábornok lehet.

A kormányzó meghatva állott fe-

— Rendelkezzék velem kormányzó ur.

— Ha sikerrel végzi el a küldetését, számíthat elismerésemre. Ön még ma utnak indul s ezt a levelet átadja Bem tábornoknak. Hogy Bem most hol időzik, azt ebben a pillanatban nem tudom. Azt hiszem, Nagy Szeben körül táboroz. Ön felkeresi őt, bárhol is van és átadja neki ezt a levelet.

Szikár százados megrezzent. Az ut Debreczentől Nagy Szebenig a halál útja volt. Debreczentől három mérföldnyire már az osztrák sereg előőrséi portyáztak, s Nagyváradtól le az erdélyi havasokig a fellázadt oláh parasztság rajzott mindenütt. És Szikár százados egy hét előtt nősült. . .

De csak egy pillanatig tartott a derék katona belső tusája.

— Igenis kormányzó ur. A megbízásnak eleget fogok tenni.

— Helyes, ezt a választ vártam öntől százados ur. A levél, melyet önre bizok nagy fontosságú hadi titkokat tartalmaz s csak olyan emberre bízhatom őket, akinek ügyessége, bátorsága és hazafisága minden kétségen felül áll.

— Egy óra mulva indulok, szólt sóhajtv a százados.

— Helyes, vezérelje Önt az Isten és hozza ép egészségben vissza hozzám. Ön akkorra őrnagy lesz.

forrásokot teremteni, a mi kuffejév válhat szellemi életének. Minden más élet csak vegetáció, a kultura nagy asztaláról lehullott morzsák szedegetése. A legmagasabb kultura is értéktelen, ha ugyanazt megtaláljuk más nemzetnél is, ha nincs egyéni saját-sága, a mi rányomja a bélyeget s hirdeti, hogy a miénk.

Ezért érdemlik meg a legnagyobb dícséretet azok az intézkedések, a melyekből a kultusz miniszter most bevezeti a nemzeti nevelés ügyét. Az épület kialakításától még messze vagyunk, de hiszen remek a tetőzete már teljesen a miénk lesz az alap teremt meg önmagából, mint a hogy dícsérete is benne van önmagába.

Korn kiutasítása.

Lapunk utolsó számában már jeleztük, hogy Korn ellen a kiutasítási rendelet kibocsátatott. Ezt alább egész terjedelmében közöljük.

Az a gyanunk, hogy Korn megszőkött, mindinkább alaposabbá válik, mert maiglan sem került haza.

A kiutasító határozat, mely lényegében a temesvári kapitányának a nyomdokain halad, a következő:

Korn Arthur 42 éves. év. ref. vallású, nős, büntetett előéletű, budapesti születésű újságíró, a brassói nemzeti bank nagyikindai fiókjának pénztárnoka, jelenleg nagyikindai lakost az 1879. XL. t. c. 70. §-ának, nemkülönben a 9389. ex 1885. számú B. M. rendelet 2. § a c) pontjának súlya alatt, mint a közbékére veszélyes egyént, Nagyikinda r. t. város területéről kiutasítom és innen örökre kitiltom.

Felhivom ennél fogva a nevezettet, hogy a város területét 48 óra alatt hagyja el. Ezen véghatározat ellen 15 nap alatt hivatalomnál főlebbezés adható be. Az 1901. XX. t. c. 8. §-nak b) pontja alapján ezen véghatározatom a jogerőre emelkedésre való tekintet nélkül azonnal végrehajtandó.

I n d o k o k.

Köztudomású, hogy a németajku lakosság vidékünkön hoszu ittlétének ideje alatt a magyar törvények oltalma alatt

helyéről. Odament a századoshoz s melegen megrázta a kezét.

— Ha kétszáz ilyen tiszt lenne a magyar hadseregben, nem félténém hazám jövőjét. Az ön hősiesség magatartása imponál nekem, őrnagy ur. Ön egyik legderékabb katonája a szabadságharcznak. Az Isten és ifju nejeinek imája őrködjék az élete felett. Isten önnel!

Gyönyörű barna asszonyka volt a Szikár Frigyes felesége. Igaz szerelmi házasság volt az övék.

A százados, most már őrnagy mosolyogva lépett felesége szobájába.

— Asszony, újságot mondok: Mosolyogva ejtette ki a férfi e szavakat, de a szerelmes asszonynak elég volt egy pillantás, hogy megérezze a komoly gondolatokat, melyeket a mosoly rejteget.

— Mi az drágám? kérdé aggódva és átkarolta férje nyakát.

— Utazom, édes, elutazom. Az asszony feje lehanyatlott férje keblére.

— Tudtam, éreztem, itt, a szívemben, hogy így fog jönni. Hova utazol?

— Az titok?

Az asszony megragadta a férfi kezét.

— És ha nem jössz vissza, ha megölnek?

A férfi ajkán elhalt a mosoly. Nem

állandóan nem csak békés egyetértésben élt a más nemzetiségi és felekezeti polgártársakkal, hanem különösen a magyar állameszme iránti ragaszkodásának és a haza iránti hűségének mindenkor kétség-telen tanujelét is szolgáltatotta.

Tény továbbá az is, hogy ennek folyamán politikai és polgári jogai teljes élvezetében ugy anyagilag, mint kulturális tekintetben is gyarapodott és mindenkor jólétnek örvendett.

A 30 esztendő óta itt működő német sajtó által hazafias előhaladásában soha nem zavartatott, mig nem a legközelebb mult években a Grosskikindaer Zeitung szerkesztését Korn Arthur vette át.

A nevezet hírlapírói működésének első pillanatától fogva mind a mai napig cikkeivel a magyar állameszme ellen izgatott és a németajku polgárokat hazafias érzelmeikben megingatni törekedett; lapjában és magánérkezésében mindent, ami magyar, nevetségessé tenni és a németeket mindentől, ami magyar, elidegeníteni és különösen arra birni igyekezett, hogy a gyermekeiket a magyar nyelvre ne tanítsák.

Kihívó hangon irt cikkei és magaviselete a hazafias lakosság körében folytonosan fokozódó izgalmat és elkeseredést okoztak, melyek nem ritkán a város békéjét megzavaró tüntetésekben és botrányokban nyilvánultak meg.

Korn Arthur a fentjelzet működésével immár többszörösen tul is lépte a büntető törvények korlátait, amennyiben a szegedi esküdtbiróság által 1902. évi június 17-én a btk. 172.§ a második bekezdése alá eső magyar nemzet elleni izgatás miatt 6 hónapi államfogházra és 200 korona pénzbüntetésre, 1902. évi szeptember hó 16-án ugyanezen vétségért szinte 6 hónapi államfogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítéltetett.

Ennek dacára azonban nevezett tovább is izgat és ezáltal nemcsak a város lakosságának nyugalmát, hanem az állam érdekeit és a közrendet is nagy mérvben veszélyezteti.

Mindezen indokoknál fogva és tekintettel arra is, hogy nevezett 778. számú határozatommal községi illetőségének igazolására felhivatván, ezen felhívásomnak a kitűzött záros határidő alatt eleget nem tett, Korn Arthurt, mint a közbékét veszélyeztető és különben is büntetett előéletű egyént Nagyikinda városának területéről annál is inkább kellett kiutasítani és kitiltani, mert a városi tanács öt nagyikindai illetőségűnek el nem ismerte.

Ezen véghatározat, mint a közérdek

tudott már nevetni, a szomorúság, mely a szívében honolt, kiült az ajkára.

— Akkor a hazaért haltam meg. Kötelességemet teljesitem.

— Igazad van. De én is veled megyek.

— Az nem lehet.

— Dehogyan nem lehet. Majd meglátod, milyen csinos oláh fiu lesz belőlem.

— Nem, nem soha! Te itt maradsz.

A száz élet-veszedelem, a csikorgó hideg, a bujdosás járathat utakon nem asszonynak való. Itt maradsz és bevársz engem. És ha nem jönnék vissza — tette hozzá sóhajtva — majd gondoskodni fog rólad a kormányzó ur.

— Köszönöm. Veled akarok élni, vagy veled halni. És veled megyek még ha százszor is elkergetsz magadtól...

Két óra mulva egy magas, csontos oláh paraszt és egy csinos szelidnézésű gömbölyded legényke hajtott egy mo-kánylovassal szekéren Nagyvárad felé. Utazásuk részleteiről hiányoznak az adatok.

Akik az esetről tudnak, csak arra emlékeznek, hogy tizenegy nap mulva egy rongyos, kétségbeesett arcú oláh legényke jelentkezett Bem tábornoknál kihallgatásra.

— Szikár Frigyes őrnagy özvegye

megóvását célzó, a rendelkező részben hivatkozott törvény értelmében azonnal végrehajtandónak volt kimondandó.

Miről Korn Arthurt, Torontálvármegye alispáni hivatalát, Nagyikinda város polgármesteri hivatalát és a szegedi kir. ügyészséget értesíteni elrendelem.

Nagyikinda, 1902. évi szeptember hó 24-én.

Wachtel Leo,
rendőrkapitány.

HIREK.

— **Kossuth emléktábla.** Nagyikinda hazafias polgársága által Kossuth Lajos századik születése napjából emelt remek hazai ruszkiszi fehér márványból készült emléktábla babér- és tölgykoszoru között a következő felirást viseli:

1802—1902. szeptember 19. Kossuth Lajosnak a szabadság és népjogok apostolának

emlékezetére

születése századik évfordulója alkalmából

állította

Nagyikinda város közönsége

Emlékét megőrzi a történelem

Hálánkat iránta Bizonyítva tetteink.

Az emléktábla ifj. Mészáros János helybeli fiatal kőfaragó alkotása, a ki eművével szinte remekelt.

— **Eljegyzés.** V a r g a Endre a helybeli ágostai ev. egyház fiatal tanítója eljegyezte Fodor Péter helybeli tekintélyes timár mester szépséges nevelt leányát Lestyánszki Juliskát.

— **A vármegye őszi közgyűlése.** Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága október 15-ikén délelőtt 10 órakor tartja rendes őszi közgyűlését a városháza tanácstermében.

— **Közgyűlés.** A városi képviselőtestület folyó évi szeptember hó 29 én d. e. 9 órakor a városháza nagytermében rendes közgyűlésre gyűl össze mely közgyűlésnek tárgysorozata a következő:

1.) A házi pénztár és a városi szegényalap 1903 évi költségelőirányzata.

2.) A nagym. mkir kereskedelemügyi Ministerium leirata a törvényhatósági közutnak részét képező és városunkon átvonuló utszakasznak a közuti alapterhére való segévezése tárgyában.

3.) Torontálmege közigazgatási bi-

vagyok, mondotta egyszerűen. Levelet hoztam a kormányzó urtól.

— És átadta a levelet.

— Hol van férje? kérdezte a tábornok.

A legényke szivettépő zokogásban tört ki.

— Medgyesnél felismerték az uramat az oláhok és meggyilkolták. Engem nem bántottak, azt hitték a vérükből való vagyok, az uram vezetőnek fogadott fel. Mikor lelőtték s ő összesett, csak annyit tudott mondani: Levél van nálam, vidd el Bemnek. Nem lesz nyugtom a sírban, ha el nem viszed. Ezzel meghalt. És én elhoztam a levelet.

S ezzel sarkon fordult az asszony és elrohant az éjszakában.

S a medgyesi oláhok harmadnapra az ut szélén fekvő százados holtteste mellett az ifju oláh legény holttestét találták, akinek életét a minap megkimélték. A legényke meg volt fagyva.

Szikár Frigyesné miután átadta a kormányzó levelét s teljesítette férja utolsó kívánságát, visszament a férje holttestéhez, lefeküdt szépen a csillogó, keményre fagyott óra, szívére tette a halott fejét és nem kelt fel többé.

Igy tudtak élni és szeretni és így tudtak meghalni az emberek a szabadságharc évében.

Szombatos Elemér.

zottságának határozata a községi iskolaszék választása tárgyában.

4.) Ugyanannak átirata a községi közgazgatási tanfolyam internatosának segélyezése tárgyában.

5.) Torontálmegye alispánjának felhívása az abrudbányai róm. kath. templom berendezési költségeihez való adakozás iránt.

6.) Ugyanannak felhívása a perjamosi tüzkárosultak segélyezése iránt.

7.) Ungármegye alispánjának kérelme több jégkárosult község segélyezése tárgyában.

8.) A legtöbb adót fizető városi képviselők 1903 évi névjegyzékeinek megállapítására kiküldendő bizottság megválasztása.

9.) A községi iskolaszék véleménye Udiczky Bogdán által megvételre felajánlott ház tárgyában.

10.) A városi mérnök jelentése a varga utca egyrészének szabályozása tárgyában.

11.) Polgármester jelentése a lovas laktanya építése alkalmával megzavazott hozzájárulási összeg tárgyában.

12.) Néhai özeveg Mokán Mácza által a városi szegénymenedékház javára tett 500 koronás alapítvány alapító levele.

13.) Bohn Mihály és társai téglagyári czég kérvénye a telepen összegyűlendő tiszta víz levezetése tárgyában.

14.) A siketnémák és vakok jolsvai intézetének kérvénye segély iránt.

15.) Pandurov Milán és társainak kérvénye az I és IV. negyedben felállítandó községi kisdudovoda tárgyában.

16.) Draxler Ferenc és társai háztulajdonosok kérvénye a kötelező aszfaltozásnak 3 évre leendő elhalasztása tárgyában.

17.) Stampfl György és társa bérlők kérvénye a városi vendéglő kávéházi helyiségének falburkolattal leendő ellátása tárgyában.

18.) Kutschera Metkód építőmester kérvénye a honosságnak megszerzése esetén a város kötelékébe leendő felvétele iránt.

19.) Karadzsin Dusan tüzkárosult kérvénye segély iránt.

20.) Zsivkov Bority Milán és társainak kérvénye hason ügyben.

21.) Bokanity Nika kérvénye hason ügyben.

22.) Szephanovits Vazul városi kiadó kérvénye jutalomdíj iránt.

23. Kószity Péter városi ellenőr kérvénye 3 havi fizetési előleg iránt.

24.) Dr. Vidák Arszen városi orvos kérvénye három heti szabadság iránt.

25.) Udiczki István városi adóírszt kérvénye négy heti szabadság iránt.

26.) Rajkov Mladen városgazda kérvénye négy heti szabadság iránt.

— **Nemzetiségi ízigatók a szegedi esküdtörzs előtt.** A múlt héten szerdán és Csütörtökön ismét nemzetiségi ügyekkel foglalkozott Szeged hazafias polgársága. Szerdán a változatosság kedvéért szerb ízigató került a vádlottak padjára. **B a c s i c s Pál** szabadkai cipész Szabadkán megjelenő Névén című bunyevác lap egy márciusi számában „A nemzetiségi kérdés az országgyűlésen” cím alatt közleményt tett közre, melyben arról panaszkodik, hogy a bunyevác nemzetiség nyelvét és vallását a magyarok elnyomják és megszegyentik, a bűnös közhivatalnokok pedig nem tartják tiszteletben a nemzetiségi törvényt. Bár Baacsics csak négy elemi osztályt végzett és a cikkek az övével sokkal nagyobb értelmű fejlettséggel van megírva, elvállalta a szerkesztőséget és a bíróság hat havi államfogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte. A védő semmiségi panaszt jelentett be az ítélet ellen.

Csütörtökön a **K r i s c h** Alajos bűnperre került tárgyalás alá, ki a hirhadt Korn Arthur által szerkesztett Gross-Kikindaer-Zeitungban a magyarság ellen ízigató cikket tett közre. Krisch azzal védekezett, hogy cikkében csupán azt fejtegette, hogy az iskolásgyermekek elébb ta-

nuljon még németül imádkozni, s ráér azután is magyar költeményeket deklamálni. A bíróság elnöke erre megjegyezte, hogy a vádlott cikkének hangja lázítás a magyarság ellen. Krisch a kérdésekre elmondta hogy a „Gross-Kikindaer Zeitung” szerkesztőjét, Korn Arthurt nem ismeri és cikkéért honoráriumot nem kapott. A budapesti rendőrség jelentése szerint Krisch magába vonult ember, aki Budapesten egy szódaviz-gyár hivatalnokja volt. Kollégái előtt gyakran emlegette, hogy Torontálnéki nagy hálával tartozik és ott képviselővé fogják választani.

A bizonyító eljárás befejezése után az esküdtek Krisch Alajost egyhangulag bűnösnek mondták ki ízigatás sajtóvétségében, mire a bíróság négy honapi államfogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Baleset a törvényszéki épületen.** Megrendítő szerencsétlenség történt f. hó 26-án délelőtt a kir. törvényszék épületén az új ablakok berakásával együtt elfoglalva Szivéri József kőmives a kit vakmerő tettjei miatt már többen figyelmeztették a törvényszéki urak közül a figyelmeztetés dacára úgy mozgott a magas állványon, mintha a biztos talajon lett volna. Vakmerőségét életével fizette meg. Eppen az állványon egy deszkát akart elhelyezni a mikor a deszka felibbent vele és ő egyensúlyt veszítve az ablak ráával együtt fejjel lefelé a kövezetre zuhant. Az iszonyuan összezsuzott munkásnak az első orvosi segélyt dr. Szimics Pál városi orvos nyújtotta a ki bekötözte sebeit. A haldokló embert a kórházba szállították a hol nem sokára kiszüvedett.

— **Desseffy püspök pásztorlevele.** Temesvárról írják: Ma jelent meg Desseffy püspök pásztorlevele a temesvári milleniumi templom búcsújáró helye tárgyában. A pásztorlevél kiemeli, hogy a Magyarország védasszonyának szentelt templom legyen búcsújáró, a hol a hívek a haza iránti szeretetben és ragaszkodásban erősködjenek, ama szeretetben, mely türehtetlenül dolgozik, tür, szenved és szükség esetén vért ontja azért az országért, amelyet őseink vérükkel megszereztek és föntartottak, amely bennünket ápol, föntart és majdan elődeinkkel egyetemben halandó porainkat be fogja takarni. Szükséges, hogy védasszonyunkhoz segélyért forduljunk és az iránta való tiszteletet a magyar haza iránti szeretettel összekapcsoljuk, mert a ki Magyarországot védasszonyát őszintén szereti, e szeretetet országára és népére is alkalmazza. — Itt általános az a nézet, hogy pásztorlevéllele a pángermán ízigatók ellen fordul.

— **Pavlovics Lyubomir ügye.** A Nagy-kikindai kir. törvényszék vádtanácsa Pavlovics Lyubomir orsz. képviselő ismeretes önnügyében az ízigatás miatti eljárást megszüntette, de a testi sértés miatti ügyet a járásbíróhoz áttette. A vádtanács indoklása szerint bár beígazoltatott, hogy Pavlovics a két fiut hazafias ének miatt kérdőre vonta, mégis ízigatás törvényes kellei nincsenek, mert gyülekezés nem volt. Az ügyész felfolyamodott.

— **Szerelmi dráma Nagyszent-Miklóson.** Nagyszentmiklósi tudósítónk írja: Tinész Péter idevaló sváb legény hosszabb ideig szerelmi viszonyt folytatott Blickling Erzsébet cselédeánnyal. A leány azonban egy idő óta hűtlen lett hozzá és elutasította szerelmével. Szerdán a legény este 10 órakor a cseléd lakásán megjelent s újból könyörgött hozzá, hogy szeresse. A leány azonban újból elutasította. Erre a legény előrántotta revolverét és háromszor a leányra lőtt. Miután látta, hogy a leány vértől boritva elesett, a feyvert magára fordította s szíven lőtte magát. A legény azonnal meghalt. A leány karján és mellén gvöngye sérüléseket szenvedett s életben maradt. Tinész Pétert ma felboncolták és eltemették. A megsérült leányt a kórházban ápolják.

— **Lóverseny Nagyikindán.** A torontálmegyei agrasz- és lovasegylet 1902. évi október hó 19 én d. u. 2 órakor Nagy-

kikindán lóversenyt rendez, melynek a „Magyar lovaregylet” által jóváhagyott feltételei a következők.

I. **Sikerverseny.** A földmivelési miniszter díja 1200 korona. Ebből 1000 kor. az elsőnek, 200 kor. a másodiknak. 3-é. és id. belföldi ménnek és kancáknak, melynek 4200 kor. értékű versenyt meg nem nyertek. Táv.: 1600 m., suly: 3-é 68 k., 4-é 74 k., 5-é és id. 76 k., nyeretlennek 3 k. engedm. Minden 400 kor. nyereségösszeg után 1 k. több halmozva 7 k.-ig, félvérnek 5 k. engedm. Beiratási díj 15 kor., minden induló loért további 15 kor.

II. **Sikerverseny.** A Magyar Lovaregylet díja, adva a földmivelési miniszterium által engedélyezett szubvencióból, 1000 kor. Ebből 800 kor. az elsőnek, 200 kor. a másodiknak, 3-é és id. belföldi lovaknak, melyek 1200 kor. értékű versenyt meg nem nyertek. Táv.: 2400 m. Suly: 3-é 68 k., 4-é 74 k., 5-é és id. 75 k., nyeretlennek 3 k. engedm. Minden 400 kor. nyereségösszeg után 1 kor. több, halmozva 7 k.-ig. Beiratási díj: 10 kor., minden induló loért további 15 kor.

III. **Félvér gátverseny.** A Torontálmegyei Gazdasági Egylet díja 800 korona. Ebből 700 kor. az elsőnek, 100 k. a másodiknak. Torontálmegyei lakosnak és az egylet tagját képező tisztikarnak 3 hónap óta bonafide tulajdonát képező 4-é és id. belföldi félvér lovai részére. Táv.: 3200 m. Suly: 4-é 68 k., 5-é és id. 72 k., nyeretlennek 2 k. engedm. 1000 kor. értékű versenyt nyert lo kizárva. Beiratási díj: 10 k., minden induló loért további 10 kor.

IV. **Akadályverseny.** Díj 1200 kor., az Urlovasok szövetkezete, Nagyikinda város és az agrasz-egylet által adva. Ebből 1000 kor. az elsőnek, 200 k. a másodiknak, a harmadik lo tételét menti 4-é és id. belföldi lovak részére. Táv.: 4000 m. Suly: 4-é 68 kor., 5-é 72 k., 6-é és id. 73¹/₂ k., félvérnek 3 k. engedm. 1500 kor. értékű akadályverseny nyertese kizárva. Beiratási díj: 15 korona, minden induló loért további 15 korona.

V. **Vadászverseny.** Tiszteletdíj az elsőnek, adják a hölgyek: tiszteletdíj a másodiknak, adja az egyleti alelnök; tiszteletdíj a harmadiknak, adja az egylet — Táv.: kb. 6000 m. Egyleti tagok által a master után 50 méterrel lovagolandó vadász dressben vagy egyenruhában. — Egyl. tagok tulajdonában levő 4. és id. részére, melyek Nagyikindán agarak után ez évben már mentek. — Suly: 72¹/₂ k. Beiratási díj 10 korona.

Általános határozományok.

1. Minden futamnál a Magyar Lovaregylet szabályai mérvadok. 2. Nevezések záródnak 1903. október 10-én déli 12 órakor. 3. Nevezések írásbelileg a „Torontálmegyei agrasz-egylet” titkárához Nagyikindára adandók be, sürgőnyi nevezések 24 órán belül levélileg megerősítendő; versenyszínek és suly pontosan közlendők. 4. Beiratási díjak a nevezéssel együtt beküldendő, indulási díjak legkésőbb a lemászáskor fizetendő; mindaddig, mig a loért járó beiratási, indulási díjak és minden esetleges hátralék vagy illeték legkésőbb a mászásásig kiegyenlítve nincs, egy lovas sem fog kimászhatni. 5. Minden pénzdíjból 5% a verseny-pénztárt illeti és levonatik. 6. Lovagolni csakis urlovasnak, előre bejelentett színekben vagy egyenruhában lehet. 7. Vadászversenyre nevezni lehet a sorompónál is kettős beiratási díj mellett, ha 4 induló nincsen e verseny elmarad. 8. Walkower esetén a díjaknak csak a fele adatik ki. Verseny-intézőség: br. Bnich Iván, gr. Bissingen Ernő, Rónay Jenő. Bírák: dr. Dellimanics Lajos, Daniel Ferenc Urbán Péter. Titkár: Jankó Ágoston. Indító: Rónay Ernő. Mérlegnél: Balás Iván. Master: gr. Bissingen Ernő. Pályafelügyelet: Thomka László husz. főh., Wiszki-denszky ny. husz. főhadnagy.

— **Értesítés.** A szegedi m. kir. bábaképző-intézetnél a legközelebbi magyar-német tanfolyamra a felvételek október hó

1-től 10-ig tartanak. A felvételnél bemutatandó okiratok: keresztlevél, erkölcsi orvosi és illetőségi bizonyítvány.

— **Üzlet átvétel.** A helybeli piacon évek óta fennálló a legjobb hírnévnek örvendő Indrikovits-féle divatáru és pipere üzletet Ernst József kereskedő vette át. Az új cég tulajdonos mindent el fog követni, hogy a cég jó hírnevét továbbra is fentartsa. Azonkívül az üzletet a legújabb divatu és legfinomabb hazai és külföldi uri- és női divatoikkal teljesen újra a nagy fényvel fogja be rendezni. A kitérő és olcsó bevásárlási forrást Ernst József (ezelőtt Indrikovics I.) divatáru és pipere üzletét ajánljuk az uri közönség figyelmébe.

— **A politikai élet** nagyot változott Magyarországon az utolsó négy esztendő alatt. De sokkal inkább megváltoztak a változott politikával a sajtó viszonyok. Nem pártok, irrsnyok, törekvések, elyek szerint sorakoznak a lapok, hanem jóformán mindmegannyi, kivétel nélkül a hatalom szolgálatába szegődött. Ugyyszólván egymagában maradt szabad, független, szókimondó ujságnak a fővárosban az Egyetértés, a mely harminczhat esztendő multjához híven, ma is független minden irányban, s egyetlen ura, a melyet szolgál: a közérdek. Hogy ez is van olyan jó gazda, mint a kormányhatalom, mi se bizonyítja jobban, mint hogy ez a kedvelt ujság épen most külön nagy palotába költözhetett, a hol hatalmas nyomda, hat óriás rolációs géppel áll rendelkezésére. Itt írják legelső publicistáink, legjobb írónk az Egyetértés-t, a mely nemcsak multa, terjedelemre és értesültségre, de irodalmi értékre is első ujságja az országnak. Karácsonyra ez az ujság nagy értékű és páratlan érdekességű meglepetésben részesíti összes előfizetőit, az újonnan belépőknek pedig (a kik legalább egy negyedévre előfizetnek) már most nagybecsű ajándékkal kedveskedik. Kossuth Lajosnak leghivebb, legjobb arczképe ez a teljesen ingyen küldött ajándék, elegáns kartonlapon. A képet Morelli tanár metszette fába, s a Franklin-társulat nyomdájában készült. Az új előfizetők ezenfelül megkapják Gabriel D' Annunzio most folyó regényének „A halál diadalá” nak eddig megjelent összes folytatásait. Az egyetértésnek, — melyet most, az új évnegyed küszöbén kiválóan ajánlunk olvasóink figyelmébe, — előfizetési ára negyedévre öt forint, egy hónapra egy forint nyolczvan krajczár. Az előfizetések, — legezelszerűben postautalványon, — az Egyetértés kiadóhivatalába küldendők: IV. Vármegyey-utca 11.

Nyilttér*).

Nyilatkozat.

Sajnálatomra arról, értesültem hogy ellenem a szerb intelligencia körében az általam folyó hó 20 án este a Nemzeti szálloda kávéházi helyiségében használt sértő kifejezésért általános a felháborodás.

Kijelentem, hogy ha becsipett állapotban használtam sértő kifejezést, erről tudomásom nem volt, csak később jött tudomásomra, hogy valakit sértettem, mit őszintén sajnálok.

Nyiltan és őszintén kinyilatkoztatom, hogy ezen sértés nem vonatkozott, de nem is vonatkozhatott a helybeli szerbségre általában.

Amennyiben azonban általában a szerb urak közül bárki is sértve érezte magát, úgy ezennel kinyilatkoztatom, hogy sajnálom az esetet, de sérteui nem akartam senkit sem és mint kereskedő és üzletember ilyen nem teszek és csakis borközi állapotom kifolyása volt az elkövetett sértés, mely azonban semmiesetre sem vonatkozott a szerbségre.

Midőn ezt kinyilvánítom, njából bocsánatot kérek és kérem szives elnézésü-

*) Ebben a rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk

ket, mert egész aratlan vagyok ebben üo- logban.

Nagykikinda, 1902. szeptember 27-én.

Előttünk: **Witenberg Miksa**
Fischer István nemzeti szálloda
Thurzó János üzletvezető.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. KISS KÁROLY.

Kiadóhivatal, N.-Kikindán. Telefon. sz. 15-

Nagykikinda r. t. város polgármesteri hivatalától

16888. szám.

II. — 1902.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, mikép Nagyikinda város területén tartózkodó **közös hadseregbeli tartalékosokra** nézve az ellenőrzési szemle **folyó évi október hó 13-án d. e. 8 órakor a városház nagytermében fog megtartatni.**

Ezen ellenőrzési szemlén mindazon tartósan szabadságotlak, továbbá a tartalékhoz, póttartalékhoz és tengervédhez tartozó mindazon egyének kötelesek megjelenni, kik a folyó év folyamán sem tényleges szolgálat, sem katonai kiképzetés alatt nem állottak, sem fegyvergyakorlatban részt nem vettek.

Felhivatnak tehát Nagyikinda város területén tartózkodó közös hadseregbeli összes tartósan szabadságotl tartalékos, póttartalékos és a tengervédhez tartozó nem tényleges katonák, hogy a mondott időben és helyen katonai igazolványakkal ellátva pontosan annál is inkább jelenjenek meg, mert a meg nem jelenők vagy elkésve érkezők az utószemlén Nagy-Beeskereken a hadkiegészítő kerületi parancsnokság székhelyén kötelesek megjelenni és ezenfelül ha elmaradásukat igazolni nem képesek a véderőről szóló 1889. évi VI. t.-cz. 55. §-a illetve a törvény végrehajtásához kiadott utasítás 36. §-a értelmében a katonai fegyelmi szabályok szerint meg is fognak büntettetni.

A mennyiben az ellenőrzési szemle folyó évi október hó 13-án befejezhető nem lenne, úgy az a következő napon fog folytatatni, illetve befejeztetni.

Az utóellenőrzési szemle folyó évi november hó 9-én Nagy-Beeskereken a Rezső laktanyában tartatik meg.

Kelt Nagyikindán, 1902. évi szeptember hó 23-án.

Augusztin Miklós,
városi főjegyző.

mint katonai előadó.

Nagykikinda r. t. város polgármesteri hivatalától

16895. szám

II. — 1902.

Hirdetmény.

a népfölkelés jelentkezéséről.

1893. évi XXXVII. t.-cz. alapján mindazon Nagyikinda város területén

tartozkodó és 1860., 1861., 1862., 1863., 1864., 1865., 1866., 1867., 1868., 1869., 1870 és 1871. évben született **katonailag kiképzett** népfölkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a hadtengerészetben, a honvédségben, ezek póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá **oly katonailag ki nem képzettek**, kik népfölkelési (rózsaszínű) ajánlati lappal elvannak látva **f. é. október hó 8. és 9-én d. e. 8. órakor Nagyikindán** a városház nagy termében személyesen megjelenni vagy írásban jelentkezni tartoznak.

Az írásbeli jelentkezéshez a városi főjegyzőnél ingyen jelentkező lap kapható, melynek kiköltésére és egyéb kezelésére nézve a városi főjegyző és a jelentkező lapra nyomatot figyelmeztetés nyújt felvilágosítást.

A személyes jelentkezéshez a népfölkelési igazolványi könyveeske, esetleg ha még ilyen nem kaptak volna, egyéb katonai okmány elhozandó, az írásbeli jelentkezéshez pedig esatolandó.

Az itt tartozkodó de (Ausztriában) abirodalmi tanácsban képviselt tartományokban és királyságokban honos népfölkelők hasonló minőségben és módzatok között tartoznak jelentkezni, mint magyar honosok.

A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 4—200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, esetleg megfelelő szabadságvesztéssel büntetetik.

Kelt Nagyikindán, 1902. évi szeptember hó 23-án.

Augusztin Miklós,
városi főjegyző.
mint katonai előadó.

Nagykikinda r. t. város polgármesteri hivatalától

16182. szám

II. — 1902.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, mikép Nagyikinda város területén tartózkodó nem tényleges **honvéd** legénységre nézve az ellenőrzési szemle **folyó év október hó 1-én d. e. 8 órakor a városház nagy termében fog megtartatni.**

Ezen ellenőrzési szemlén mindazon nem tényleges honvédek kötelesek megjelenni, kik a folyó év folyamán sem tényleges szolgálat, sem katonai kiképzetés alatt nem állottak, sem fegyvergyakorlatban részt nem vettek.

Felhivatnak tehát Nagyikinda város területén tartózkodó összes nem tényleges honvédek, hogy a mondott időben és helyen honvéd igazolványikkal ellátva pontosan annál is inkább jelenjenek meg, mert a meg nem jelenők vagy elkésve érkezők az utószemlén Szegeden a kiegészítő parancsnokság székhelyén kötelesek megjelenni és ezenfelül ha elmaradásukat igazolni nem képesek a véderőről szóló 1889.

évi VI. t.-cz. 55 §-a illetve a törvény végrehajtásához kiadott utasítás 36. §-a értelmében a katonai fegyelmi szabályok szerint meg is fognak büntettetni.

A mennyiben az ellenőrzési szemle folyó évi október hó 1-én befejezhető nem lenne, úgy az a következő napon fog folytatni, illetve befejezteni.

Az utóellenőrzési szemle folyó évi november hó 20. és 21-én Szegeden tartatik meg.

Kelt Nagyikindán, 1902. évi szeptember hó 22-én.

Augusztin Miklós,
városi főjegyző,
mint katonai előadó.

Kis hirdetések

felvételnek e lap

Kiadóhivatalában

Állást keresők, munkaadók, vevők és eladók, bérlők és bérbeadók és mindazok, akik a nagyközönség köréből keresik az érdekelt feleket, hirdessenek a

**„Torontáli Közlöny“
Kis hirdetések**
rovatában.

A kis hirdetések rovatában minden szó egyszeri beiktatása 2 fillért vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül.

Vidékről igen kényelmesen be-
küldhetők a kis hirdetések posta-
utalvánnyal, mert a postautalvány szelvényére a kis hirdetés szövege is könnyen elfér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja a kis hirdetés árát.

A „Torontáli Közlöny“
kiadóhivatala Népkert-utca

A nagy-kikindai járás főszolgabirájától.

8038 szám.

I. — 902.

Pályázat.

Torontálmegye nagyikindai járás-
hoz tartozó Mokrin községben egy ál-
latorvosi állás rendszeresítettven, arra
pályázatot nyitok. Ezen állással évi
1200 korona fizetés és a szabályren-
deletileg megállapított hússzemlési, nem-
különböző a nagyméltóságú m. kir. föld-
művelésügyi Ministerium 95000/900.
szám alatt kiadott rendeletének 181.
§-ában meghatározott díjszedéssel van
egybekötve.

Megjegyzem, hogy Mokrin község
9000 felüli lakossága túlnyomó többsége szerb ajkú, miért is a szerb vagy rokonszláv nyelv tudása kívánatos volna.

Felhívom ezen állásra pályázni óhajtó okleveles állatorvosokat, hogy pályázati kérvényüket folyó évi október hó 25-ig küldjék be hivatalomhoz.

Nagyikindán, 1902. évi szeptember 23-án.

Tellecsky
főszolgabiró.

Ingyen és bérmentve kap

mindenki egy kezelési könyvecskét, melyből bárki képes

legfinomabb Liköröket és Rumot

hideg uton minden készülék nélkül még a legkisebb mennyiségben is országsherte ismert arómáimmal előállítani.

WATTERICH A.

Budapest, VII., Dohány-utca 5. sz. alatt.

A nagyikindai járás főszolgabirájától,

8148 szám

I. 1902.

Pályázat

Mokrin községben megüresedett és évi 1000 koronával javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázat nyitattik.

Felszólítanak tehát mindazok kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kelőleg felszerelt folyamodványaikat f. évi Október hó 15-éig alólirottal nyujtsák be.

Megjegyeztetik hogy Mokrin község túlnyomó többsége szerb ajkú la-

kossággól állván a szerb nyelv tudásab kívánatos.

Nagyikindán, 1902 évi szeptember hó 22-én.

Tellecsky
főszolgabiró.

Csak rövid ideig!

Szifka világhírű,

Muzeuma és Panoptikuma.

Nagy-Kikindán, a Ferencz József-téren.

A mechanika és alakító művészet remekeit tartalmazza, életnagyságu, történelmi és mitologikus viaszbrákban, elegáns és értékes kivitelben, amilyen itt még nem volt látható.

Uj: Uj: Uj:

VII. Eduárd angol király bonczolása.

Naponkint délelőtti 9 órától nyitva.

Belépti díj 30 fillér.

Katonák őrmestertől lefelé és 10 éven aluli gyermekek csak 20 fillért fizetnek.

Akar Ön egy szép és üde arczbőrt?

ugy használjon Erős-féle arczenőcsőt kitűnő hatása a bőr szépsége és finomsága előmozdítására.

Egyedüli-szer szeplő, májfoltok, mitesser és mindennemű bőrtisztatlanság ellen.

Teljesen ártalmatlan és higanymentes egy kis próba rendelés és Ön meggyőződik róla, hogy ez nem szédélgés. 1 próba tégely 1 korona, egy nagy tégely 2 korona, hozzá való szappan 70 fillér.

Erős-féle Ibolya-Crém nappal is használható miután nem zsiros hanem egy igen finom kellemes sikkosságu

gyorsan felszívódó teljesen ártalmatlan arczcrém, kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket még korosabb egyéneknek is üde bájos ifju arczszint kölcsönöz nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget és bájít varázsol. Egyedüli és biztos szer a bőrfölrepedezése az arcz és a karok vörössége bőrhámlás és napégetés ellen. Az arczot nem teszi fényessé, hanem annak fényét mint a hölgypor elveszi.

Egy tégely Ibolya-Crém 1 korona.

Nigrin, „hajfestőszer“ Legújabb ólomentes ártatlan azonnal ható egyetlen legjobb hajfestőszer a haj minden színéhez különösen pedig szürke, fehér és veres haj (szintén szakál és szemszőrnél)

1 doboz két üveg 3 korona.

Köhögés elleni mellszörp igen jó hatással van mell és tüdőbántalmaknál köhögés rekedtség és nehéz lélegzésnél.

1 üveg ára 1 kor. 20 fill.

Erős-féle kőszvény szesz megbecsülhetlen külszer mindennemű rhouma, hasogatás, derékfájás,

zsebhadás, főfájás, meghülés, csúzos és kőszvényes bajoknál, melynek bámulatos hatása már az első bedörzsölés után azonnal tapasztalható.

1 üveg ára 1 kor. 20 fill.

Az összes itt felsorolt különlegességek (saját készítmények) valódiság, biztos hatása és tökéletes ártalmatlanságért teljes felelőség vállalatik.

Levélbeli rendelések közvetlen továbbítanak.

Megrendelések czimzandók

Erős Aladár,

gyógyszerész
(Pacsu-féle gyógyszerár)
Nagy-Kikindán.

7

MUNKASZÁM:

7279

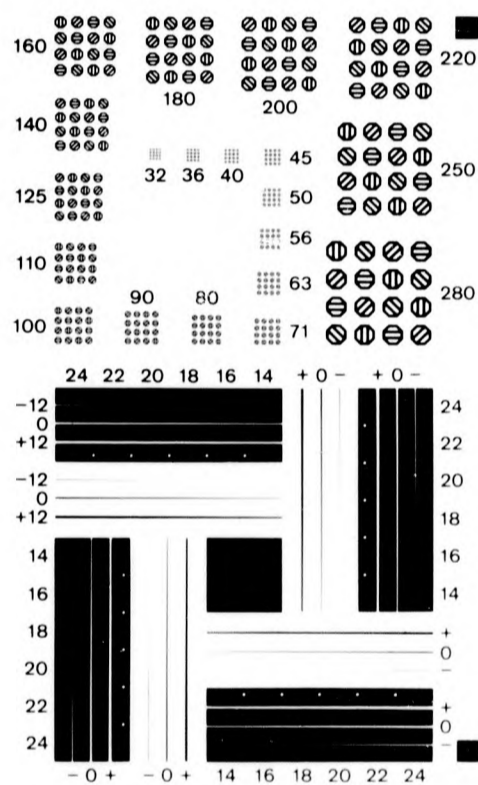
FELVÉTEL:

213

4 Készítette: HORVÁTHNÉ

7

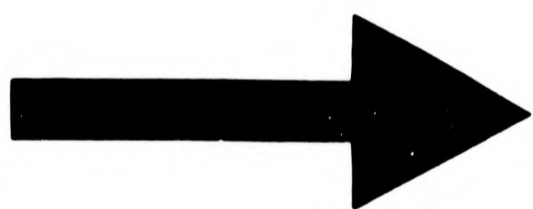
OSZK.

FOLYTATÁS

7

K.

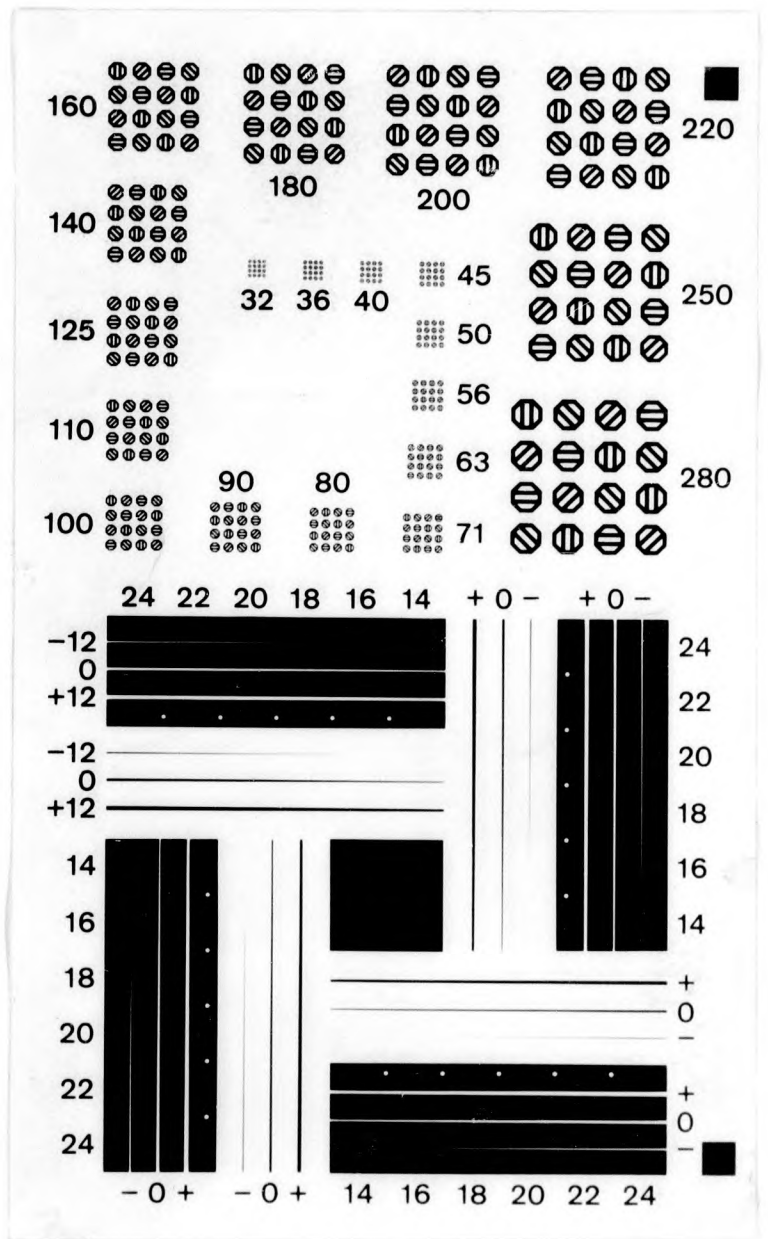

ATÁS

7

7

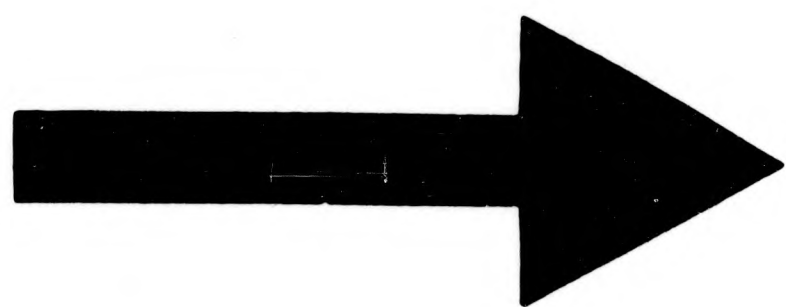
OSZK.

FOLYTAT

K.

1980.

1:13

TATÁS

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYV
MAGYAR NEMZETI KÖNYV

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE SZÉCHÉNYI
BUDAPEST, HONGRIE

FM3 / 356

1902 : 78

**KÖNYVTÁR
KÖNYVTÁR**

**E SZÉCHÉNYI
NGRIE**

562

78

AZ EREDETI DOKUMENTUM

AZ EREDETI DOKUMENTUM

A MIKROFILMEZÉS BŐL S
LAP

AZ EREDETI DOKUMENTUM

ETI DOKUMENTUMBÓL A LAP HIÁNYZIK

ETI DOKUMENTUMBAN A LAP ÜRES

FILMEZÉSBŐL SZÁNDÉKOSAN KIHAGYOTT

ETI DOKUMENTUM ROSSZUL OLVASHATÓ

TORONTÁLI KÖZLÖNY

1902. /20.évf./ . jan. 1-dec. 28.

-dec. 28. 1-108.szám.

